

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

SCHOOL ADMINISTRATORS' PARTICIPATORY MANAGEMENT AFFECTING OPERATIONS
IN ACCORDANCE WITH THE EDUCATIONAL STANDARD OF BASIC EDUCATION
UNDER CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

หัตยาพร แสงดี^{1*}, ลินดา นาคโปย² และ สายฝน เสกขุนทด³

Hattayaphorn Sangdee^{1*}, Linda Narkpoy² and Saifon Sekkhunthod³

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

²สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

³สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

¹Program in Educational Administration, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University,
Chachoengsao 24000, Thailand

²Department of Mathematics, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University,
Chachoengsao 24000, Thailand

³Department of Computer Education, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University,
Chachoengsao 24000, Thailand

*Corresponding author: Email: hattayaphorn@gmail.com

รับบทความ 20 พฤศจิกายน 2564 แก้ไขบทความ 15 กุมภาพันธ์ 2565 ตอรับบทความ 23 กุมภาพันธ์ 2565 เผยแพร่บทความ มกราคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำนวน 320 คน ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นใช้วิธีการ สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามลำดับ 2) การดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ตามลำดับ 3) การบริหาร แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร้อยละ 79.80 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z'_Y = .563Z_3 + .319Z_1 + .171Z_4 + .140Z_2 - .200Z_5$

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา, การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The objectives of this research were to examine 1) levels of school administrators' participatory management, 2) levels of operations of the educational standard of basic education, 3) the relationship between school administrators' participatory management and operations of the educational standard of basic education, and 4) school administrators' participatory management affecting operations of the educational standard of basic education. The sample, obtained through multi-stage random sampling, consisted of 320 school administrators and teachers. Krejcie and Morgan's table was used to determine the sample size. The research instrument was a set of questionnaires. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and Multiple regression analysis.

The research findings revealed that: 1) The level of school administrators' participatory management overall and each aspect was at a high level, ranked by mean scores from high to low as follows: participation in benefits, participation in the evaluation, participation in the decision-making, participation in the planning process, and participation in the operations, respectively; 2) The level of operations of the educational standard of basic education overall and each aspect was at a high level. Ranking by the mean scores from high to low were: learners' desired characteristics and learners' academic achievement, respectively; 3) The relationship between school administrators' participatory management and operations of the educational standard of basic education was at the highest positive correlation with a .01 level of significance, and 4) School administrators' participatory management in terms of participation in the decision-making, participation in the operation, participation in benefits, participation in the evaluation, and participation in the planning process affected operations of the educational standard of basic education with a .01 level of significance. The said variables could predict the level of operations of the educational standard of basic education at 79.80%. The predictive equation could be written in a standard score form as $Z'_y = .563Z_3 + .319Z_1 + .171Z_4 + .140Z_2 - .200Z_5$.

Keywords: School Administrators' Participatory Management, Operations in compliance with Educational Standard of Basic Education

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาองค์การไปจนถึงการพัฒนาประเทศชาติ การที่จะสร้างทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณภาพขึ้นมาในสังคมได้นั้นหนึ่งในปัจจัยสำคัญก็คือการศึกษา การศึกษาไม่เพียงแต่จะช่วยพัฒนามนุษย์ให้มีความรู้ความเฉลียวฉลาดทางสติปัญญาเท่านั้น หากแต่ยังช่วยสร้างลักษณะนิสัยที่ดีงามมีคุณธรรมจริยธรรมอีกด้วย โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดกรอบและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา ดังปรากฏในหมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 ระบุว่า “รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย” (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560, หน้า 14)

มาตรฐานการศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยองค์รวม การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทำให้เกิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพเพราะสถานศึกษาทุกแห่งรู้ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริงอยู่ที่ใด การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา 2 ประการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน และ 2) มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด นอกจากนี้การกำหนดมาตรฐานยังเป็นการกำหนดความคาดหวังที่ชัดเจนให้กับครู ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ดังที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ

(หมายถึง สุขกาย สุขใจ) สติปัญญา ความรู้ (หมายถึง เป็นคนเก่ง) และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (หมายถึง เป็นคนดีของคนรอบข้างและสังคม)” จะเห็นได้ว่าผู้เรียนคือเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ โดยในบริบทนี้ คือ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มุ่งเน้นที่การพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ได้กำหนด จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561, หน้า 25)

การมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดในการบริหารจัดการศึกษาที่สำคัญตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มีหลักการจัดการศึกษา โดยกล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (all for education) ให้สังคมทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากรัฐต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการจัดการศึกษาที่ต้องครอบคลุมทุกช่วงวัย ทุกระดับการศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายสนองความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล และสนองยุทธศาสตร์ชาติและความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 77) นอกจากนี้การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพให้กับประเทศชาติอีกด้วย จะเห็นได้ว่าแนวคิดดังกล่าวได้รับความเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับเนื่องจากเกิดความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีความสัมพันธ์เชิงบวกซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จได้โดยง่าย

การบริหารแบบมีส่วนร่วม นั้น โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980, pp. 40-42) ได้กล่าวว่าเป็นรูปแบบการบริหารงาน ที่ส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับบุคลากรของสถานศึกษาให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในการพัฒนาสถานศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการบริหารที่ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้สึกที่ดี มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เกิดประโยชน์ ปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ตรงเวลา ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้งานประสบผลสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับ พินสุดา สิริธรงค์ (2557, หน้า 61-62) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของทุกภาคส่วนที่ควรมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุขเต็มตามศักยภาพ รู้ท้องถิ่น รักแห่ง ศาสนา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ วิชาสามัญ วิชาอาชีพ รักษาสุขภาพ เท่าทันโลก เป็นพลเมืองโลกที่ดี มีสัมมาชีพและมีสันติสุข นำไปสู่สุขภาวะอย่างยั่งยืน โดยมีวิธีการบริหารคือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ปัญหา และร่วมชื่นชมผลสำเร็จ นอกจากนี้ สุพรรณณี กุลโสพิส (2559, หน้า 94) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในทุกด้าน และสอดคล้องกับ พรเทพ เหมรานนท์ (2564, หน้า 70) ศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2559-2562 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ประกอบไปด้วยสถานศึกษาในสังกัด 81 โรงเรียน ได้ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมบนพื้นฐานความเป็นไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาในแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน จากผลการประเมินสถานภาพของหน่วยงาน พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค คือ สภาวะสังคมไทยที่ขาดภูมิคุ้มกัน มีประชากรแฝงเป็นผู้อพยพย้ายถิ่นฐานจากต่างจังหวัดซึ่งมีฐานะยากจน มีการอพยพของแรงงานต่างด้าว มีเด็กด้อยโอกาสตามบริบทของพื้นที่ในอัตราสูง ส่งผลให้ผู้เรียนเรียนแบบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัย และค่านิยมที่ดีงาม มีพฤติกรรมเสี่ยงไปในทางไม่ดีมากขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และนักเรียนยังคงมีแนวโน้มออกกลางคัน ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ประสบปัญหา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2559, หน้า 21-22) จะเห็นว่า ปัญหาคุณภาพผู้เรียนมีความสำคัญและเป็นเรื่องที่สถานศึกษาต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารการศึกษาไปสู่การปฏิบัติตลอดจนสร้างความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษา และความรับผิดชอบต่อร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

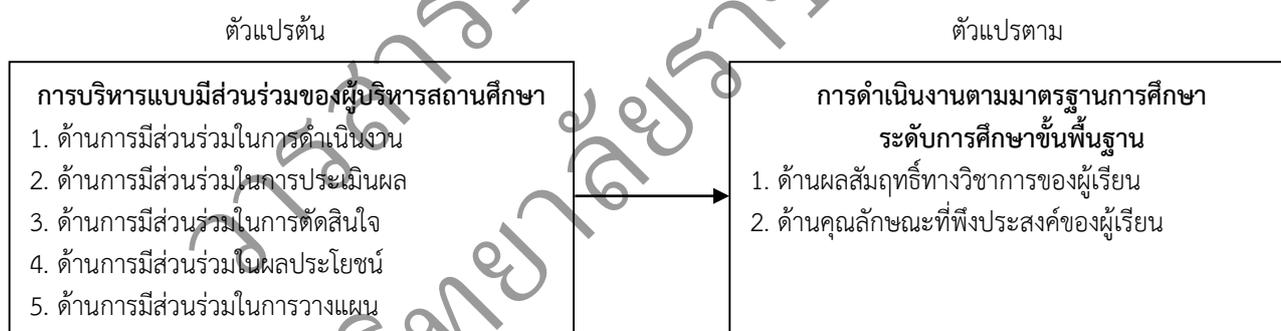
จากความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับกระบวนงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
4. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดพื้นฐานการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,768 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 320 คน ซึ่งประกอบด้วยครูในอำเภอบางละมุง จำนวน 134 คน อำเภอศรีราชา จำนวน 135 คน และอำเภอสัตหีบ จำนวน 51 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรต้น คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ .98 ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรตาม คือ การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเท่ากับ .96 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .98 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967, pp. 90-95) มีรายละเอียด ดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967, pp. 90-95) มีรายละเอียด ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. บันทึกลงเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครินทร์ เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามที่ผู้วิจัยกำหนด

2. ทำหนังสือชี้แจงและสร้างความเข้าใจในเรื่องการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและการตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย โดยข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นความลับและไม่มีการเผยแพร่ใด ๆ ต่อการดำเนินชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

3. นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อแจกแบบสอบถามให้กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. ส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างไปพร้อมกับหนังสือที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สำหรับการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยส่งด้วยตนเองเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่บริเวณใกล้เคียงเพื่อชี้แจง/ทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจอย่างชัดเจน สำหรับสถานศึกษาที่อยู่ไกลนั้นผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยส่งซองพร้อมติดแสตมป์หน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ที่ตอบแบบสอบถามแล้วจัดส่งแบบสอบถามคืนให้กับผู้วิจัยทางไปรษณีย์ด้วยเช่นกัน

5. รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามกลับมาทางไปรษณีย์ จากนั้นเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่บริเวณใกล้เคียง และติดตามในส่วนของแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน ซึ่งได้แบบสอบถามคืนมาครบตามจำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยใช้วิธี stepwise

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.95	.60	มาก	5
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.99	.56	มาก	2
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.98	.58	มาก	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.00	.61	มาก	1
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.97	.54	มาก	4
เฉลี่ยรวม	3.98	.58	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .58) ส่วนค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .61) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .56) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .58) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .54) และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .60) ตามลำดับ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารและครูมีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนหรือนโยบายที่วางไว้ร่วมกัน	4.29	.50	มาก	1
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำงานร่วมกันเป็นทีม	4.23	.47	มาก	2
3. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องประชุมและประสานความร่วมมือกับบุคลากรภายนอกเพื่อสร้างเครือข่ายเชิงพัฒนาระหว่างองค์กร	3.51	.66	มาก	6
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	3.64	.58	มาก	5

ตาราง 2 (ต่อ)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
5. ผู้บริหารและครูดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	4.08	.43	มาก	3
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.97	.51	มาก	4
เฉลี่ยรวม	3.95	.60	มาก	

จากตาราง 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนหรือนโยบายที่วางไว้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .50) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำงานร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .47) และผู้บริหารและครูดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .43) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องประชุมและประสานความร่วมมือกับบุคลากรภายนอกเพื่อสร้างเครือข่ายเชิงพัฒนาระหว่างองค์กร ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = .66)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาร่วมกัน	4.27	.48	มาก	1
2. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาร่วมกัน	4.19	.46	มาก	2
3. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของสถานศึกษา	3.70	.58	มาก	5
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.13	.45	มาก	4
5. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	3.51	.54	มาก	6
6. ผู้บริหารและครูร่วมกันตรวจสอบระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน	4.15	.38	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.99	.56	มาก	

จากตาราง 3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาร่วมกัน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .48) ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาร่วมกัน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .46) และผู้บริหารและครูร่วมกันตรวจสอบระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .38) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = .54)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาร่วมกัน	4.25	.43	มาก	1
2. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาร่วมกัน	3.52	.51	มาก	5
3. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็น และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.24	.56	มาก	2
4. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาและแสดงความคิดเห็นโดยใช้หลักเหตุผล	3.85	.55	มาก	4
5. ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบเพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา	4.05	.48	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.98	.58	มาก	

จากตาราง 4 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.98$, S.D. = .58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาร่วมกัน ($X = 4.25$, S.D. = .43) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นและเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการดำเนินงานของสถานศึกษา ($X = 4.24$, S.D. = .56) และผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบเพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ($X = 4.05$, S.D. = .48) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาร่วมกัน ($X = 3.52$, S.D. = .51)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระดับการปฏิบัติ			
	X	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการแสดงความยินดีและรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.29	.58	มาก	1
2. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู	4.14	.41	มาก	4
3. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน	3.58	.62	มาก	6
4. ผู้บริหารสนับสนุนผลักดันให้ครูได้ใช้ศักยภาพของตนเองในการสร้างผลงานทางวิชาการ	4.15	.47	มาก	3
5. ผู้บริหารและครูร่วมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ	4.23	.53	มาก	2
6. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการจัดโครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษา	3.57	.67	มาก	7
7. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและสถานศึกษา	4.02	.50	มาก	5
เฉลี่ยรวม	4.00	.61	มาก	

จากตาราง 5 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการแสดงความยินดีและรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .58) ผู้บริหารและครูร่วมสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเพื่อให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .53) และผู้บริหารสนับสนุนผลักดันให้ครูได้ใช้ศักยภาพของตนเองในการสร้างผลงานทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .47) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการจัดโครงการ/กิจกรรม ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = .67)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	ระดับการปฏิบัติ			
	X	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของโครงการล่วงหน้า	4.18	.48	มาก	1
2. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของปัญหาในสถานศึกษา	4.14	.45	มาก	2
3. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการกำหนดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในสถานศึกษา	3.72	.56	มาก	5
4. ผู้บริหารและครูร่วมศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน	4.08	.46	มาก	4
5. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการเขียนแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา	3.63	.62	มาก	6
6. ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน	4.11	.36	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.97	.54	มาก	

จากตาราง 6 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของโครงการล่วงหน้า ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .48) ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของปัญหาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .45) และผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .36) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการเขียนแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = .62)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวม

การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ			
	X	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	3.90	.58	มาก	2
2. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	3.97	.56	มาก	1
เฉลี่ยรวม	3.93	.57	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .57) ส่วนค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมาก

โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .56) และด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .58) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X	Y
X ₁	1.000						
X ₂	.758**	1.000					
X ₃	.753**	.677**	1.000				
X ₄	.622**	.611**	.579**	1.000			
X ₅	.861**	.812**	.691**	.775**	1.000		
Y	.783**	.706**	.859**	.629**	.710**	.840**	1.000

**p ≤ .01

จากตาราง 8 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{xy} = .840$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 รายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X₃) กับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{x_3y} = .859$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X₁) กับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{x_1y} = .783$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (X₅) กับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{x_5y} = .710$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X₂) กับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{x_2y} = .706$) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X₄) กับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{x_4y} = .629$) ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตัวแปร	b	S.E. _b	β	t	sig
ค่าคงที่ (Constant)	.373	.113		03.294**	.001
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X ₃)	.508	.036	.563	13.933**	.000
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X ₁)	.261	.046	.319	5.636**	.000
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X ₄)	.174	.042	.171	4.153**	.000
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X ₂)	.121	.039	.140	3.085**	.002
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (X ₅)	-.170	.059	-.200	-2.908**	.004
ค่าคงที่ (a) = .373					

R = .893, R² = .798, S.E._{est} = .11837, F = 248.044, P = .000

**p ≤ .01

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เรียงลำดับตามอำนาจพยากรณ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_1) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_2) ส่วนลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .798 แสดงว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้ร้อยละ 79.80

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ ดังนี้

$$Y' = a + bX_3 + bX_1 + bX_4 + bX_2 + bX_5$$

$$Y' = 373 + .508X_3 + .261X_1 + .174X_4 + .121X_2 - .170X_5$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z'Y = .563Z_3 + .319Z_1 + .171Z_4 + .140Z_2 - .200Z_5$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากการศึกษาเกี่ยวกับระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตา ชัยศุภวัฒน์ (2560, หน้า 40) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารอยู่บนพื้นฐานของบรรยากาศที่มีความเป็นประชาธิปไตยซึ่งได้รับความนิยมเป็นที่น่าเชื่อถือ เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลยุทธ์ของการบริหารจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้บุคลากรทุกส่วนร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ประชุมประสานความร่วมมือ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ร่วมติดตามและประเมินผล ร่วมแสดงความยินดีและรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้ผลของการจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกส่วนได้แสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้ทราบความต้องการ ขององค์การ ทราบความคิดของบุคลากร กระตุ้นให้สำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ โดยวิธีการดังกล่าวจะนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ลดความขัดแย้งและการต่อต้านของบุคลากร เสริมสร้างความสามัคคี สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และทำให้บุคลากรมีความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวต่อองค์การมากขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จได้โดยง่าย ดังนั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาองค์การให้มีคุณภาพได้มาตรฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษาได้กำหนดเป้าหมายไว้ สอดคล้องกับ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560, หน้า 186) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม บุคคลผู้บริหารต้องอาศัยปัจจัยหลากหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ทฤษฎีการจูงใจ ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ทฤษฎีการสร้างผู้นำ และทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ โดยบุคคลผู้บริหารสามารถนำทฤษฎีต่าง ๆ มาบูรณาการเพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพขององค์การ การมีส่วนร่วมของบุคลากรเน้นการทำงานเป็นทีม อาศัยหลักการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวิเคราะห์ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมวางแผน ตามกระบวนการมีส่วนร่วมของทฤษฎี 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อให้ การบริหารงานขององค์การบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากที่สุด

2. จากการศึกษาเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี แก้วสอน (2558, หน้า 90) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เป็นการดำเนินงานที่มุ่งพัฒนาให้การศึกษา มี คุณภาพได้มาตรฐาน เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้ เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษารู้ทิศทางในการพัฒนาและจัดการศึกษาตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, หน้า 4) และเมื่อสถานศึกษาดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว จะเกิดผล ต่อคุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (2563, หน้า 1-3) กล่าวว่า ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีทิศทางการ พัฒนาการศึกษามีกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง เน้นทักษะกระบวนการให้เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และ คิดสร้างสรรค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ปลูกฝังทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์ สนับสนุนการผลิตจัดหาและใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ หลากหลาย รวมทั้งการพัฒนาห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งเสริมการจัดหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำเพื่อรองรับการ พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ) ให้เต็มตามศักยภาพด้วยรูปแบบที่เหมาะสม และส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็งต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตาม มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกใน ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ กุลโสพิส (2559, หน้า 88) ศึกษาการบริหารแบบ มีส่วนร่วม กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า โดยรวม และรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารแบบมี ส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน เป็นวิธีการบริหารจัดการ สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมเพราะเป็นแนวคิดที่ สอดคล้องกับความเป็นประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้ความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมจะเสริมสร้างความรัก ความสามัคคี และอุทิศตนเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มกำลังความสามารถ ดังนั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาจึง ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสนับสนุนและผลักดันให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้อง กับ สุชาติพิทย์ ท้วจบ (2564, หน้า 431) กล่าวว่า การที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานแบบกระจายอำนาจเปิดโอกาสให้ครูและ บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการวางกลยุทธ์ การปฏิบัติงานตามแผนที่เป็นระบบจึงมีทักษะในการแก้ปัญหา มุ่งมั่นพัฒนาสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น มีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความตั้งใจในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะในการเรียนรู้อย่าง เต็มศักยภาพ

4. จากการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เรียงลำดับตามอำนาจ พยายามจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_1) ด้านการมี ส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_2) และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_5) ซึ่งสามารถ อภิปราย เป็นรายด้านได้ ดังนี้

1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งผลต่อการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สอดคล้องกับ งานวิจัยของฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม (2559, หน้า 77) ศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งผล ต่อ ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สถานศึกษา มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากการตัดสินใจเปรียบเสมือนหัวใจของการปฏิบัติงานแทบทุก ขั้นตอน แม้แต่บุคคลทั่วไปก็เฝ้าระวังหลีกเลี่ยงการตัดสินใจได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการให้ครูได้มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสถานศึกษา การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ย่อมทำให้การตัดสินใจมีความ ถูกต้องเหมาะสมและเกิดความพึงพอใจต่อทุกฝ่าย จึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมคิด ตัดสินใจ วิเคราะห์ปัญหาและแสดงความคิดเห็น ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้พูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบและเลือก ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับ ภิรมย์ภักดี สุพรชัยภักดี (2561, หน้า 39) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยอาศัยความรู้ และข้อมูล พื้นฐานต่าง ๆ ผ่านการคิดวิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดเหมาะสมมากที่สุดและเกิดประโยชน์มากที่สุดสำหรับสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือเกิดผลตามที่ได้คาดหวังเอาไว้ในการบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียน ประกอบด้วย การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป การจะบริหารงานต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นผู้บริหารจะต้อง มีกระบวนการการตัดสินใจที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์

2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่งผลต่อการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิฐตา วิหครัตน์ (2558, หน้า 94) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในจังหวัด สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์มีความเป็นผู้นำในการนำพาสถานศึกษาให้มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนโดยมีกลยุทธ์ในการบริหารงาน คือ สั่งการและกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูอย่างชัดเจน จึงเป็นผลให้ครู มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนหรือนโยบายที่วางไว้ อีกทั้งส่งเสริมให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทำงาน ร่วมกันเป็นทีม สนับสนุนให้ครูประสานความร่วมมือกับบุคลากรภายนอกเพื่อสร้างเครือข่ายเชิงพัฒนาระหว่างองค์กร ตลอดจนเปิด โอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับ จิตรา แก้วมะ (2563, หน้า 13) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเป็นการที่บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนร่วมกันทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน สนับสนุนกำลังแรงกาย กำลังแรงใจ การประสานความร่วมมือกับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ตลอดจนการปรับปรุง และแก้ไขการทำงานต่าง ๆ ให้ดีขึ้น โดยทำงานอย่างเต็มศักยภาพเพื่อการดำเนินงานในโรงเรียนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ส่งผลต่อการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ดลนภา วิฑูระวรรณ (2563, หน้า 453) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์และศิลป์ของการบริหาร โดยเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน อีกทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้รางวัล สนับสนุนผลักดันให้ครูได้ใช้ศักยภาพของตนเองในการสร้างผลงานทางวิชาการและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคลากรในสถานศึกษาและ ชุมชน การบริหารด้วยใจแลกรใจครูจึงอุทิศทั้งตนเองและเวลาในการดำเนินงานอย่างเต็มที่เต็มกำลัง ดังนั้น ผลของการดำเนินงานจึงมี ประสิทธิภาพเป็นที่น่ายินดี สอดคล้องกับ อัมภา สมันพิช (2561, หน้า 85) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ครูมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริม สนับสนุนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับครูผู้สอนไม่ว่าจะผลิตผู้เรียนออกสู่สังคมอย่างมีคุณภาพแล้ว ยังส่งผล ให้ครูได้เลื่อนตำแหน่งและได้รับขั้นเงินเดือนสูงขึ้นตามผลงานที่ตนได้จัดทำขึ้น

4) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่งผลต่อการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ พรเทพ เหมรณานนท์ (2564, หน้า 70) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อหาข้อสรุปว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการให้ครูประเมินและสรุปผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เนื่องจากครูคือผู้ที่ ปฏิบัติงานจริงทำให้ทราบอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการประเมินผลจะทำให้การดำเนินงานในครั้งต่อไป เกิดความผิดพลาดน้อยลงมีการพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กมลชนก ศรีวรรณ (2561, หน้า 200) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นการร่วมมือกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดในการกำหนดประเด็นและเนื้อหาในการประเมินผล ร่วมออกแบบการประเมิน จนกระทั่งการประเมินผล เพื่อหาข้อดีข้อบกพร่องและแก้ไขการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

5) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่งผลต่อการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ พรพรรณ มนพัทธ์ปริพัตร (2560, หน้า 83) ศึกษาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผน ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งผลสำเร็จของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การวางแผนในการดำเนินงานจึงมีความสำคัญเพราะเป็นตัวกำหนด แนวทางในการปฏิบัติงานล่วงหน้าว่าจะไปในทิศทางใด ซึ่งการมีส่วนร่วมในการวางแผนนั้นผู้บริหารได้กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ร่วมกับครู และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของปัญหา เป้าหมายในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการ กำหนดโครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็น สำคัญ สอดคล้องกับ ชูชาติ มงคลเมฆ (2561, หน้า 10) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนเป็นการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้ความร่วมมือในการคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์แก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการวิจัยไปใช้ในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพในการประชุม ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาหรือกับ หน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างเครือข่ายเชิงพัฒนาระหว่างองค์กร สร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาผู้เรียน ผลักดันให้ครูดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และปฏิบัติงานตามแผนหรือนโยบายที่วางไว้ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีนโยบายทางการศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะผู้เรียน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนาวิธีการ จัดการเรียนการสอน สนับสนุนสื่ออุปกรณ์ให้ครูใช้ในกระบวนการเรียนการสอน มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย มีหลักสูตรที่ เหมาะสมกับบริบทของตนเอง จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพส่งผลสู่ ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีความเข้าใจ มีทักษะทางวิชาการที่สูงขึ้น และส่งเสริมนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพทางการศึกษาที่ดีขึ้นต่อไป

1.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การศึกษาเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

1.4 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพมีกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2.3 ควรศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ศิริวรรณ. (2561). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตรา แก้วมะ. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชนิตา ชัยศุภวัฒน์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ชูชาติ มงคลเมฆ. (2561). *การพัฒนาแบบรูปแบบการพัฒนาศรณะครูแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ฐิตา วิหครัตน์. (2558). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ดลนภา ฐิตะวรรณ. (2563). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 6(2), 454.
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ. (2560). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 4(1), 179.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ. (2561, 24 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 235ง, หน้า 4.
- พรเทพ เหมรณนธ์. (2564). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พรณี มนพัทธ์ปริพัตร. (2560). *ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พินสุดา สิริธรงค์ศรี. (2557). *การศึกษาฐานราก การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: แนวคิด สู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: DPU Coolprint.
- ภิมณปภัค สุพรชัยภักดี. (2561). *การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนบ้านบางน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุวดี แก้วสอน. (2558). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม. (2559). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ ค.บ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2559-2562. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุธาทิพย์ ท้วจบ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วารสารสังคมศาสตร์และ มานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(6), 431.
- สุพรรณนิ กุลโสพิส. (2559). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อำภา สมันพีช. (2561). การมีส่วนร่วมในการบริหารกับความยึดมั่นผูกพันกับองค์กรของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Rural Development Participation: Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation*. New York: the Rural Development Committee Center for international studies, Cornell University.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, Rensis. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M (Ed.). *Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.